

Yeni bir çevrimiçi eğitim ortamı: ÇÖÖP

A new online education environment: OTLP

Ömer AYDIN¹

Öz

Çevrimiçi eğitim imkânlarının gelişen teknoloji ile birlikte artması, eğitim çeşitliliğine ve erişilebilirliğine büyük katkılar sunmuştur. Bu imkânlarla rağmen ücretsiz veya ücreti tahammül sınırları içinde kaliteli eğitimler ile erişilebilirliği yüksek ve kullanımı kolay bir eğitim ortamına ulaşmada hala zorluklar yaşanmaktadır. Özellikle de eğitimlerin tek bir platform altında toplanması sağlanamamıştır. Buna ek olarak eğitimin uluslararasılaşma, akreditasyon, saygınlık ve kültürel, turistik ve siyasal anlamda ülkeye katkı sağlayabilecek geniş etkili bir eğitim ortamı bulunmamaktadır. Bu çalışmada bu eksiklikler ve sorunlara çözüm olabileceği düşünülen çevrimiçi bir eğitim ortamı teorik olarak tanımlanmaktadır. Tanımlanan çevrimiçi ortam ile özellikle öğretmenlik mezunu olup aktif öğretmenlik yapmayanlar ile çeşitli alanlarda eğitimi veya tecrübeli bireylerin sisteme dâhil edilmesi planlanmıştır. İş gücüne katılmayan fakat birçok alanda özgün ve değerli bilgiye sahip bu bireylerin hem para kazanması hem de iş gücüne katılarak ülke ekonomisine katkı sağlamaları amaçlanmıştır. Bunlara ek olarak çeşitli kurumların çalışanlarına vermesi gereken zorunlu eğitimlerin çevrimiçi olarak verilebileceği bir platform olarak öngörülmüştür. Bu platform, “Çevrimiçi Öğretme ve Öğrenme Platformu” kelimelerinin başharflerinden oluşan ÇÖÖP olarak ifade edilecektir. Sertifika, diploma vb. ulusal ve uluslararası geçerliliği olan akredite belge alabilme imkânları ile kaliteli bir eğitim ortamı oluşturulmaya çalışılmıştır. Benzerleri ile karşılaştırıldığında bu eğitim ortamının farkı olarak eğitimlerin çeşitliliği, kalitesi, uluslararası düzeyde erişilebilirlik ve geçerlilik ile istihdamın artması, işsizliğin azalması, kültürel bilinirliğin artması ile kamu yararına ve ülke tanıtımına sağladığı etki gösterilebilir. Uluslararası düzeyde farklı dillerde verilecek eğitimler ile ülke dışına da hizmet verebilecek böylece özellikle ülkemiz kültürüne ait unutulmaya yüz tutmuş meslek eğitimleri ile kültürel olarak tanıtımımızın yapılması sağlanabilecektir. Bu eğitim ortamı temelde internet üzerinden görüntü akışı, canlı sohbet ve etkileşimli dersler, sınavlar ve etkinliklerin gerçekleştirildiği bir ortamdır.

Anahtar Sözcükler: Eğitim, çevrimiçi eğitim, çevrimiçi eğitim ağı, yönetim bilişim sistemleri

Abstract

The increase of online education facilities with developing technology has made great contributions to education diversity and accessibility. Despite these possibilities, there are still difficulties in reaching an educational environment with high quality, accessibility and free or within the limits of cost tolerance. In particular, the collection of teachers, students and courses under a single platform have not been achieved. In addition, there is no broad-based educational environment in which educations have accreditation, can contribute to internationalization, prestige of the country and support cultural, touristic, political development of the country. In this study, it is theoretically defined an online educational environment which is thought to be a solution to these shortcomings and problems. With the defined online environment, it is planned to include those who are graduates of teaching and not active teachers, and individuals educated or experienced in various fields. It is aimed that these individuals who cannot participate in the work force but who have many unique and valuable knowledge in a specific topic make money and contribute to the country's economy by participating in the work force. In addition to these, it is envisaged as a platform where compulsory trainings to be given to the employees of various institutions can be given online. This platform will be called as “OTLP” in which the characters stand for the first characters of “Online Teaching and Learning Platform”. The opportunity to reach a quality education environment has been tried to create with national and international validity of the accredited documents such as certificates, diplomas. Compared with the other education environments, the differences are as follows. Diversity of education, quality, accessibility and validity at international level and also decreasing unemployment, increasing cultural awareness and public interest and promotion of the country. It will be able to provide services in different languages on an international level, and thus it will be possible to provide cultural services with vocational trainings especially forgotten culture of our country. This training environment is basically an environment where video streaming on the internet, live chat and interactive lessons, exams and activities are performed.

Keywords: Education, online education, online education portal, management information systems

¹ Ömer AYDIN

ORCID ID: 0000-0002-7137-4881

Öğr. Gör. Dr., Dokuz Eylül Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İzmir, Türkiye, omer.aydin@deu.edu.tr

Lecturer Dr., Dokuz Eylül University, Faculty of Economics and Administrative Sciences, İzmir, Turkey, omer.aydin@deu.edu.tr

Geliş Tarihi/Received : 16.08.2019

Kabul Tarihi/Accepted : 11.10.2019

GİRİŞ

Günümüz dünyasında internet artık neredeyse her eve girmiş, mobil akıllı cihazlarla herkesin anlık erişimine açık hale gelmiştir. Bilişim teknolojileri ve iletişimin hızla gelişmesi ve internetinde her geçen gün yaygınlaşması eğitim alanına birçok alanda olduğu gibi etkilemiş ve beraberinde fırsatlar getirmiştir. ADSL, 3. ve 4. nesil (3G ve 4G) (Siapera, 2012: 147-151) ve en son olarak 5. nesil (5G) mobil iletişim teknolojilerinin hızlı gelişimi, mobil akıllı cihazların yaygınlaşması ve erişim ücretlerinin tahammül sınırlarında olması internetin hayatımıza girmesinde büyük rol oynamıştır. Bu gelişmeler günlük yaşamımızın her alanını etkilediği gibi eğitim alanını da etkilemektedir. Ayrıca gelişmeler eğitim alan ile vereni zaman ve mekândan bağımsız olarak bir araya getirebilmekte çevrimiçi veya çevrimdışı olarak eğitimin sürdürülmesini sağlayabilmektedir. İnternetin ve sosyal medyanın tüm imkânları eğitim alanında da kullanılarak toplum yararına birçok çalışma hayata geçirilebilmektedir. Bunların en başında da eğitimin internet üzerinden çevrimiçi olarak gerçekleştirilmesi gelmektedir. Bu tür öğretim şekli olan uzaktan eğitim büyük özgürlükler ve fırsatlar sunduğu için cazip hale gelmektedir (Özkul, 2003). Uzaktan eğitimde, Öğretim Yönetim Sistemleri (ÖYS, Learning Management System, LMS) kullanılmaktadır. Bu sistemlere Sanal Öğrenme Ortamı ve ya Öğrenim platformu da denilmektedir. Bu sistemler vasıtası ile öğretim süreci planlanabilir, değerlendirilebilir, web tabanlı olarak taraflar bir araya getirilebilir. ÖYS sistemi olağan olarak eğitim almak isteyen ile eğitimi verenin elektronik ortamda bir araya geldiği ve eğitim içeriklerinin elektronik ortamda hazırlandığı, öğrencinin ve öğretmenin performans, katılım vb. Özelliklerinin yine elektronik ortamda izlenebildiği sistemler olarak tasarlanırlar.

Çevrimiçi eğitim ülkemizde de dünyada da uzun zamandır kullanılan bir eğitim türü olmasına rağmen, uygulama olarak hala eksikler barındırmakta olup kısıtlı ihtiyaçlara cevap vermektedir. Günümüzde hala çevrimiçi eğitim kalıplaşmış bazı sınırlar içinde devam ettirilmektedir. Bu kalıpların dışında kalan ve eğitici ile eğitim alanın karşılıklı faydasını önceleyen bir sistem kurulması eksikliklerden bazılarını ortadan kaldıracaktır. Bu kapsamda bu çalışmada anlatımı yapılacak çevrimiçi eğitim ortamı teorik olarak gerçekleştirilmeye çalışılmıştır.

AMAÇ

Bu çalışmada, çevrimiçi bir eğitim ortamı kurulması amaçlanmaktadır. Bu ortam, her konuda ve seviyede eğitim kaynaklarının çevrimiçi olarak erişilebildiği bir yapıda olacaktır. Öğretmenler, eğitmenler veya bir alanda uzmanlığı olan kullanıcılar bu portal üzerinde birer yayıncı olarak video, ses, metin dosyaları gibi eğitim dokümanları oluşturabilecekler, canlı ve karşılıklı eğitimler verebilecekler, sınavlar düzenleyebileceklerdir. Öğrenciler de istedikleri her alandaki eğitim materyaline erişebilecek, canlı olarak verilen ders sınıflarına katılabilecek ve sınavlara dâhil olup seviyelerini ölçebileceklerdir. Bu eğitim ortamında oluşturulan içeriğin kalitesi de tamamen öğrenci olarak sisteme kayıt olan kullanıcılar tarafından ölçülüp değerlendirilecektir. Kullanıcılardan gelen istatistiksel bilgiler ve her türlü olumlu

olumsuz geribildirimler eğitim içeriklerinin değerlendirilmesine olanak sağlayacaktır. Belli eğitim süreçlerini tamamlayan ve yapılan sınavlarda başarılı olan katılımcılara ise diploma veya sertifikalar verilebilecektir. Eğitimi veren ile alan tarafın direk ve aracsız olarak bulunduğu bu sanal ortamda, bir internet okulu veya başka bir deyişle uzaktan eğitim sistemi oluşturulması amaçlanmaktadır. Bu platforma ÇÖÖP adı verilmiştir. ÇÖÖP, çevrimiçi öğretme ve öğrenme platformu kelimelerinin ilk harflerinin bir araya getirilmesi ile oluşturulmuştur.

HEDEF KİTLE

Bu çalışmada ortaya koyulan sistemin temelde üç farklı hedef kitlesi vardır. Bunlardan ilki öğrencilerdir. Birçok öğretici kendisini ve bilgisi ifade edebileceği bir ortam bulamamakta, bu bilgilerini maddi kazanca çevirememektedir. Binlerce atanmayı bekleyen öğretmenin, kendi alanlarında uzmanlıkları olan ve bir türlü bu bilgiye ihtiyaç hissedenlerle buluşamayan kişilerin olduğu ülkemizde bu çevrimiçi ortam sayesinde, kişiler bilgilerini arz edip, bu bilgilerini taleple buluşturabileceklerdir. Bu sayede hem kişisel tatmin hem de maddi kazanç elde edeceklerdir. Aynı zamanda çeşitli eğitim kurumlarında görev alan ve bilgi ve birikimleri ile faydalı olmak isteyen veya maddi kazanç sağlamayı amaçlayan birçok öğretici bu sistemden faydalanabilecektir. Öğreticiler, bu sistemde sadece maddi kazanç elde etmeyecekler aynı zamanda eğitim verme yetilerini ve tecrübelerini geliştireceklerdir. Daha geniş kitlelere ulaşacakları için farklı kültür ve bölgelerden öğrencilerin eğitim esnasındaki bakış açıları ile kendi gelişimleri için ciddi kazanımlar elde edeceklerdir.

Hedef kitlesinde ikinci grup ise eğitim almak isteyen kullanıcılardır. Belli uzmanlık alanlarında eğitim almak isteyen veya bu alanlarda bilgiye ihtiyaç duyan kişiler günümüz dünyasında dahi bu bilgilere çevrimiçi erişimde sıkıntılar yaşamaktadırlar. Aynı zamanda ülkemiz nüfusunun yaklaşık %12 sinin özel gereksinimli insanlardan oluştuğunu düşünürsek bu tarz bir eğitimin bu kişiler için çok büyük bir kolaylık sağlayacağını söyleyebiliriz. Özel gereksinimli bireylere hamile, yaşlı, yeni doğum yapmış vb. kişileri de dâhil edebiliriz. Bu kişilerde buldukları ortamdan hiç ayrılmadan eğitim faaliyetlerini icra edebileceklerdir. Bu çevrimiçi eğitim ortamı uluslararası düzeyde hizmet vereceğinden dünyanın herhangi bir yerinde bu bilgilere ihtiyaç duyan kişilerde bundan faydalanabilecektir. Örnek olarak yurtdışında Türkçe öğrenmek isteyen gurbetçi vatandaşlarımızla Türkçe bilmeyen yabancılara internet üzerindeki bu okul vasıtası ile eğitim verilebilecektir.

Üçüncü ve son hedef kitlemiz ise eğitim hizmetleri sunan kurumlar ile eğitim ihtiyacı hisseden her türlü kurum olacaktır. Bu kurumlar kurgulanan bu portal üzerinde öğretici olarak bulunan kullanıcıların ders materyallerini ücreti karşılığında kullanabileceklerdir. Örneğin bir eğitim kurumunda belli bir uzmanlık alanında eğitim veren kişi olmaması gibi durumlarda portal üzerinden seçeceği öğreticiden belli bir zamanda çevrimiçi ders, sınav, konferans vb. talep edebileceklerdir. Aynı şekilde bir sanayi kuruluşunda belli alanda verilecek eğitimleri çevrimiçi planlayıp bu portal üzerinden çalışanlarına eğitimlerini yaptırabilecektir. Bilindiği üzere özel ve kamu kuruluşlarındaki çalışanların belli zaman aralıklarında bazı eğitimleri almaları gerekmektedir. Bu eğitimler ve dersler için de tasarlanan sistem

üzerinden eğitimler verilir sınavlar, uygulamalar vb. yapılabilecektir.

ÖNCEKİ ÇALIŞMALAR

Mobil teknolojilerin günlük hayattaki kullanımının artmasıyla Web uygulamalarının mobil ortamlara taşınması hız kazanmıştır (Dalkılıç, F., Doğan, Y., Birant, D., & Kut, R. A., 2014). Bilginin günden güne artan önemi ve hayatımızdaki genişleyen rolü nedeni ile insanlar bilgiye ulaşmanın daha kolay yollarını arama çabasına girişmişlerdir. Bu çabaların sonucu olarak uzaktan bilgiye erişim veya eğitimin uzaktan alınması gibi yöntemler uzun bir süredir uygulanmaktadır. Uzaktan verilen eğitimin temel amacı eğitim alan ile eğitim veren arasındaki mesafeyi ve coğrafi engelleri yoketmek ve bu şekilde bilgiye erişimi sağlamaktır. Bu tarz bir eğitim ile eğitim alanlar internet üzerinden çeşitli donanımlar vasıtası ile bilgiye ulaşabilmektedirler (Antoni,2006, s.4; Hernes,2006, s.11).

Aydın ve Biroğul'un 2008 yılında yayınladıkları çalışmalarında elektronik öğrenme amaçlı halihazırda kullanılan açık kaynak kodlu sistemler hakkında bilgi verilmiş, mevcut yazılım ve öğretim yönetim sistemleri ile ilgili kıyaslamalar yapılmış ve sonuçta web tabanlı Moodle sisteminin diğerleri arasından sıyrılarak öne çıktığı konusunda tespiti yer verilmiştir.

Ayyıldız, Günlük ve Erbey, 2006 yılında yaptıkları bir çalışmada muhasebe alanındaki öğretim elemanlarının uzaktan eğitim ve özellikle muhasebe eğitiminin uzaktan yapılması konusundaki tutumlarını incelemişlerdir. Çalışmada ülkemizde uzaktan eğitim çalışmalarının gelişmiş denilebilecek diğer ülkelere nazaran geride kaldığı dile getirilmiş, ülkemizdeki yükseköğretim kurumlarının bu konuda yeterli çalışma yürütmediği vurgulanmıştır. Çalışma kapsamında devlet ve vakıf üniversitelerinde görev yapan 474 öğretim elemanı ile anket çalışması yapılmış ve özelliklerine göre gruplanmışlardır. Elde edilen veriler faktör analizi ile incelenmiştir. Anket ve analiz sonuçlarına göre öğretim elemanlarının çevrimiçi eğitimden heyeacan duydukları, zevk aldıkları ve bu tür faaliyetlere kanılmak istedikleri belirlenmiştir. Bu düşüncelere rağmen ilgili öğretim elemanları, bu yöntemin geleneksel yöntemler kadar etkili olmadığı ve bu tür eğitimle alınan diplomaları saygın

bulmadıklarını belirtmişlerdir.

Mevcut yüzyüze eğitim sistemleri ile laboratuvar deneyleri ve uygulamalı birçok dersin yürütülmesi yüksek maliyet ve riskler içermektedir. Bu eğitimlerin uzaktan bilgisayar destekli olarak verilmesi, simülasyon, artırılmış gerçeklik vb. Tekniklerin kullanılması büyük imkanlar ve fırsatlar sunmaktadır. Bu şekilde verilen eğitim ile klasik eğitim yöntemlerinin birçok eksiği bertaraf edilebilmektedir (Delgado, 2010, s. 198).

Pollock ve Cornford 2000 yılında yaptıkları çalışmalarında İngiltere'de sanal eğitim ve üniversite sistemini incelemişlerdir. Beşeri (Humanities) bilimler video-konferans sistemlerini kullanarak değişik coğrafyalardaki insanlara ulaşılan önde gelen alan olarak karşımıza çıkmaktadır.

Uzaktan eğitim veya diğer deyişle sanal eğitim veren platformlar için farklı ülkelerde birçok örnek bulunmaktadır. Örneğin Avustralya'da USQOnline, Finlandiya'da Finlandiya Sanal Üniversitesi, İtalya'da İtalya Uzaktan Eğitim Üniversitesi, Amerika'da İllinois Sanal Kampüsü ve İngiltere'de Açık Üniversitesi bu şekilde eğitim veren platformlardır (Balyer, A., & Gündüz, Y. 2010).

Fransa'da sanal üniversite, 1999 yılında yükseköğretim kurumları ile diğer eğitim kurumları arasında işbirliğini arttırmak için kuruldu. Sistem, her bir eğitim kurumunun temsilcilerinden oluşan bir komisyon tarafından yürütülmektedir. Bilgisayar ve teknoloji kullanarak geleneksel öğretim sistemlerini desteklemek, sosyoekonomik yakınlaşmayı arttırmak, kişisel ve profesyonel gelişim eğitimleri verebilmek ve yükseköğretim kurumları arasında kaynakların doğru paylaşımını sağlamak bu sistemin amaçları arasındadır (Ott ve Geeraert, 2006, s.10).

TÜRKİYE'DE UZAKTAN VEYA ÇEVİRİMİÇİ EĞİTİM

2019 YKS yerleştirme sonuçlarına ilişkin sayısal bilgiler Tablo 1'de verilmiştir (ÖSYM, 2019). Tabloda görüleceği üzere 2019 yılında yaklaşık 410 000'li lisans 343000'li önlisans olmak üzere 750000 civarında öğrenci yükseköğretim programlarına yerleşmişlerdir. Toplam 825000 civarındaki kontenjanın yaklaşık %91'i dolmuştur.

Tablo 1. 2019 YKS sayısal bilgiler (ÖSYM, 2019)

Üniversite Tipi	Lisans			Önlisans			Toplam		
	Kontenjan	Yerleşen	Boş	Kontenjan	Yerleşen	Boş	Kontenjan	Yerleşen	Boş
Devlet	354.985	334.119	20.866	298.220	279.224	18.996	653.205	613.343	39.862
Vakıf	81.526	68.962	12.564	74.735	62.523	12.212	156.261	131.485	24.776
K.K.T.C.	10.112	5.992	4.120	3.905	2.047	1.858	14.017	8.039	5.978
Diğer Ülkelerdeki	1.131	514	617	80	80	0	1.211	594	617
Toplam	447.754	409.587	38.167	376.940	343.874	33.066	824.694	753.461	71.233

Tablo 2'de ise 2019 yılı itibari ile yükseköğretim kurumlarında öğrenimlerini sürdüren öğrencilerin programlara, cinsiyete ve öğretim düzeyine göre dağılımı verilmiştir. Toplam yaklaşık 7750000 öğrencinin yüksek lisans, lisans ve önlisans programlarında toplam 3963388 öğrenci bulunmaktadır. Bu bilgiler ışığında yükseköğretim gören öğrencilerin yaklaşık %51'i uzaktan veya açıköğretim programlarında öğretim görmektedir

diyebiliriz. Buradan da anlaşılacağı gibi yükseköğretim sistemimiz uzaktan veya açıköğretim sistemini benimsemiştir. Eğer mevzuat anlamında kolaylaştırıcı çalışmalar yapılarak alınan diplomaların saygınlığının artırılması sağlanabilirse bu oranların yukarı yönlü artışın devam etmesi muhtemeldir. Özellikle günümüz dünyasında hayatının büyük kısmını çalışmak ile geçiren insanların hayat boyu öğrenme istek ve gereksinimleri ile bu süreç tetiklenecektir.

Tablo 2. ÖSYM 2019 yılı öğrenci sayıları özet tablosu (ÖSYM İstatistik (2019))

	TOPLAM ÖĞRENCİ SAYISI		
	Erkek	Kız	Toplam
TOPLAM	4064516	3675986	7740502
ÖNLİSANS	1410461	1418969	2829430
ÖRGÜN ÖĞRETİM	395697	310916	706613
İKİNCİ ÖĞRETİM	158016	90452	248468
UZAKTAN ÖĞRETİM	16969	12590	29559
AÇIK ÖĞRETİM	839779	1005011	1844790
LİSANS	2379422	2041277	4420699
ÖRGÜN ÖĞRETİM	963533	976940	1940473
İKİNCİ ÖĞRETİM	242534	165528	408062
UZAKTAN ÖĞRETİM	15109	20914	36023
AÇIK ÖĞRETİM	1158246	877895	2036141
YÜKSEK LİSANS	221112	173062	394174
ÖRGÜN ÖĞRETİM	184859	161141	346000
İKİNCİ ÖĞRETİM	22413	8886	31299
UZAKTAN ÖĞRETİM	13840	3035	16875
DOKTORA	53521	42678	96199

ÇEVİRİMİÇİ EĞİTİM SİSTEMİ

Çevrimiçi eğitim ortamı, teknik olarak bir web sitesi şeklinde tasarlanacaktır. Sistem kullanıcıların öğretici, eğitim almak isteyen öğrenci, eğitim almak isteyen firma veya şirket, eğitim kurumu vb. farklı tiplerde kayıtlı olmalarına olanak sağlayacaktır.

Öğretici olarak sisteme kayıt olan kullanıcılar sistemde yeni ders, uzmanlık alanları vb. oluşturabilecek, mevcut dersler altında kendi eğitim dokümanlarını paylaşabileceklerdir. Sınav, yazılı, sözlü veya video formatında içerikler oluşturabileceklerdir. İstedikleri tarihlere canlı eğitim planlayabileceklerdir.

Öğrenci olarak kayıt olan kullanıcılar ise sistemde arama yapabilecek, aktif derslere ve sınavlara katılabileceklerdir. Katıldıkları dersleri, dersi veren eğitmeni, eğitim materyallerini oylayıp değerlendirilmesine katkıda bulunacaklardır. Aynı zamanda sistemdeki entegre edilmiş sosyal medya uygulamaları ile kendi sosyal medya alanlarında paylaşımlarını yapıp değerlendirmelerde bulunabileceklerdir. Yine sistem üzerinde yer alan uyarı, şikâyet, öneri alanları ile öğretici, eğitim materyali vb. anında site yöneticisine uyarı gönderebileceklerdir. Bu şekilde sistemin amacına uygun olmayan kullanımları kullanıcılar tarafından tespit edilip yöneticilerin uyarılması sağlanacaktır.

Eğitim kurumları ve eğitim hizmeti almak isteyen kurumsal firmalar için ise bu sistem üzerinden kendilerine öğretici bulabileceklerdir. Bu öğreticilerin eğitim dokümanlarını değerlendirebileceklerdir. Aynı zamanda belli dönemlere eğitim planlayıp bu etkinliklerini eğitim vermek isteyenler arasında duyurabileceklerdir. Bu duyuru sonrası öğreticilerden gelen talepler arasında seçim yapıp eğitimi verdirmek istedikleri kişileri kendileri seçebileceklerdir. Aynı şekilde öğreticilerde bu kurumsal firmalar ile olan eğitim süreçlerini süreç sonunda değerlendirebileceklerdir.

Yukarıda teknik detayları verilen eğitici ve öğrencinin karşılıklı olarak birbirini değerlendirmesi sistemi hâlihazırda ebay.com, gittigidiyor.com, n11.com vb. birçok satış sitesindeki hizmet

veya ürün alımı sonrası müşteri ile satıcının birbirini değerlendirmesi ile aynı yöntemle sahip olacaktır. Sistem üzerinde yapılan bu karşılıklı değerlendirmeler ışığında öğretmenler ve eğitim kurumları arasında en iyi sonuçlara sahip olanlar belirlenip öğrencilere güncel olarak duyurulacaktır. Bu şekilde eğitimin kaliteli olarak verilmesi özendirilecek, öğrencilerin genel memnuniyet düzeylerine göre karar vermeleri kolaylaşacaktır. Bu işlem kurgulanırken sistemde uzun süredir yer alıp yüksek memnuniyet seviyesine sahip eğitimcilerin devamlı olarak sisteme yeni dâhil olmuş kurum ve eğitimcilerin erişimini tamamen ortadan kaldırmasına neden olacak şekilde baskın hale gelmesi de engellenecektir.

Sesli veya görüntülü eğitim dokümanlarının sistem üzerinden faydalanılmasında video veya ses yayın akışı (streaming) özellikleri kullanılarak içeriğin kullanıcılara ulaştırılması sağlanacaktır. Bu içeriklerin kullanıcılar tarafından indirilmesi engellenecek sadece site üzerinden paylaşılabilir bir yapıda bulunması sağlanacaktır.

SONUÇ

Bu çalışmada mevcut çevrimiçi ve uzaktan eğitim platformlarındaki ve bu alandaki eksiklikler ve sorunlara çözüm olabileceği düşünülen çevrimiçi bir eğitim ortamı teorik olarak tanımlanmaktadır. Bu ortam ile özellikle öğretmenlik mezunu olup aktif öğretmenlik yapmayanlar ile çeşitli alanlarda eğitimi veya tecrübeli bireylerin sisteme dâhil edilmesi planlanmıştır. İş gücüne katılamayan fakat birçok alanda özgün ve değerli bilgiye sahip bu bireylerin hem para kazanması hem de iş gücüne katılarak ülke ekonomisine katkı sağlamaları amaçlanmıştır. Bunlara ek olarak çeşitli kurumların çalışanlarına vermesi gereken zorunlu eğitimlerin çevrimiçi olarak verilebileceği bir platform olarak öngörülmüştür. Sertifika, diploma vb. ulusal ve uluslararası geçerliliği olan akredite belge alabilme imkânları ile kaliteli bir eğitim ortamı oluşturulmaya çalışılmıştır. Benzerleri ile karşılaştırıldığında bu eğitim ortamının farkı olarak eğitimlerin çeşitliliği, kalitesi, uluslararası düzeyde erişilebilirlik ve geçerlilik ile istihdamın artması, işsizliğin azalması, kültürel bilinirliğin artması ile kamu yararına ve ülke tanıtımına sağladığı etki gösterilebilir. Uluslararası düzeyde farklı dillerde verilecek eğitimler ile ülke dışına da hizmet verebilecek böylece özellikle ülkemiz kültürüne ait unutulmaya yüz tutmuş meslek eğitimleri ile kültürel olarak tanıtımımızın yapılması sağlanabilecektir. Bu eğitim ortamı temelde internet üzerinden görüntü akışı, canlı sohbet ve etkileşimli dersler, sınavlar ve etkinliklerin gerçekleştirildiği bir ortamdır. Ortama ÇÖÖP adı verilmiştir. İlgili platform için bir web sitesi yapılabilir, mobil uygulamalar oluşturularak sisteme eğitim veren ve alanların mekan ve zamandan bağımsız erişiminin kolaylaştırılması sağlanabilir. Mevcut çevrimiçi eğitim ortamlarının yüzyüze eğitim tekniklerinin çevrimiçi ortama taşınmış hali olması ötesinde ÇÖÖP, kişilere farklı bir deneyim sunabilir.

Yapılacak sonraki çalışmalar ile bu sistemin gerçekleştirilmesi ve çalışır duruma getirilmesi amaçlanmıştır. Özellikle sistemin kurulması, yürütülmesi, tanıtımının yapılması hedef kitlelere ulaşılması sağlanabilir. Finansal kaynak sağlanması için çeşitli sponsorluklar bulunabilir ve işbirlikleri kurulabilir.

KAYNAKLAR

- Antoni, S. (2006). The Virtual University, Messages and Lessons Learned: UNESCO, 1-11.
- Aydın, C., & Biroğul, S. (2008). E-öğrenmede açık kaynak kodlu öğretim yönetim sistemleri ve Moodle. Bilişim Teknolojileri Dergisi, 1(2).
- Ayyıldız, S. Ü., Günlük, M., & Erbey, S. N. (2006). Muhasebe Öğretim Elemanlarının Uzaktan Eğitim ve Uzaktan Muhasebe Eğitimine Yönelik Tutumları Üzerine Bir Araştırma. Muhasebe ve Finansman Dergisi, (32), 1-14.
- Balyer, A., & Gündüz, Y. (2010). Değişik Ülkelerde ve Türkiye'de Sanal Üniversitenin Gelişimi İşleyişi ve Sanal Üniversite Gerçeği. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 10(2).
- Dalkılıç, F., Doğan, Y., Birant, D., & Kut, R. A., (2014). Mobil Seyahat Planlama Sistemlerinin Yaygınlaşan Kullanımı ve İzmir İçin Uygulanması, 19. Türkiye'de İnternet Konferansı (Inet-tr'14), İzmir.
- Delgado, C. ve Krajcik, J. (2010). Technology and learning supports for subject matter Learning. Technology Supports for Science Learning, 197-203.
- Hernes, G. (2006). The Virtual University: The New Century, Societal Paradoxes and Major Trends: UNESCO.
- Ott, H, & Geeraert, P. (2006). The Virtual University, L'Université Virtuelle En Pays de la Loire, France: UNESCO, 1-31.
- Pollock, N., & Cornford, J. (2000). Theory and Practice of the Virtual University, Ariadne, 24, 1-5.
- Siapera, E. (2017). Understanding new media. Sage.
- ÖSYM (2019). 2019 YKS Sayısal Bilgiler, <http://dokuman.osym.gov.tr/pdfdokuman/2019/YKS/sayisalbilgiler06082019.pdf> , 15 Ağustos, 2019.
- ÖSYM İstatistik (2019). Öğrenci Sayıları Özet Tablosu, https://istatistik.yok.gov.tr/zkau/view/z_hv9/dwnmed-0/v561/2019_T1.xls , 15 Ağustos 2019.
- Özkul, A. (2003). E-Öğrenme ve Mühendislik Eğitimi, Elektrik, Elektronik, Bilgisayar Mühendislikleri Eğitimi 1. Ulusal Sempozyumu, ODTÜ-KKM, 30 Nisan – 2 Mayıs 2003, Ankara.